

Índex Temàtic

- 1.– Virgili: context, vida i obra.
- 2.– Dante
- 3.– Vicent Andrés Estellés.
- 4.– La figura de la Sibila . La Sibila de Cumes

Bibliografia

Virgili: context, vida i obra.

Quan un escriptor, sigui clàssic o contemporani , se sotmet a la prova del paper en blanc busca la inspiració en alguns dels seus companys de vocació.

Aquest és el cas de Virgili, el poeta nacional romà per excel·lència. Va viure en època Imperial, va néixer a Mantua el 70 a.C i va morir el 19 a.C, sota el règim d'August. Aquest va portar la pau a Roma, posant fi a múltiples guerres civils.

Virgili pertany a un grup de poetes que es mogueren entorn la figura de Mecenes.

Autors com T. Livi, Ovidi i els elegíacs com Horaci foren els encarregats d'exaltar la figura de l'Emperador i de justificar el règim que acaba amb el senat i el poble romà.

Les seves obres més conegudes foren *les Bucòliques* , *les Geòrgiques* i *l'Eneida*. Amb les quals se'l considerà l'home dels tres estils: l'elevat, el mitjà i el superior com després ho fou Cervantes en el s. XVI.

Les Bucòliques, considerada la seva primera obra cronològicament, introdueixen el gènere pastoril a Roma. Narra les aventures d'uns pastors en un ambient idíl·lic (*locus amoenus*) com l'Arcàdia feliç. Posteriorment autors com Garcilaso de la Vega i Vicent Andrés Estellés s'inspiraran en les seves èpoques.

Les Geòrgiques són un tractat agronòmic on s'explica la vida del camp i la feina de cultivar. A imatge d'Hesíode en els seus *Treballs i dies* .

però la seva obra més coneguda i reconeguda és *l'Eneida* on Virgili és Homer a Roma. La seva obra està escrita en XII llibres, els VI primers a l'estil de *l'Odissea* i els sis restants a l'estil de *la Ilíada*.

Perfeccionat l'hexàmetre que introduí Enni dos segles abans, Virgili es consagra com l'autor de l'epopeia nacional romana; ens narra des de la fundació llegendària de Roma entroncant la figura d'Ennees, fill de Venus, amb l'emperador August.

Els llibres principals i que més ressò han tingut en la nostra cultura han estat: *El llibre IV* i *El llibre VI*.

Molts han considerat els desamors de Dido i Ennees la millor tragèdia romana. És la justificació llegendària de l'enemistat entre Roma i Cartago.

El llibre VI trba la seva màxima expansió en el Renaixement Italià en la figura de Dante Alighieri i en la seva obra *La Divina Comèdia*.

Virgili va escriure també poesies que es conserven en el *Appendix Virgiliana* seguint l'exemple del poetes elegíacs grecs i alexandrins. Sens dubte Virgili és el màxim introductor de la cultura grega a Roma, tot i que també s'introduí per altres vies, com el cercle dels Escipions . La literatura romana és tant o més original que qualsevol literatura i no per imitar la grega és menys original. La literatura romana transmeté a totes les literatures europees, no només la seva cultura sinó tota la cultura anterior que ella recollí com a capital de la Mediterrània.

Dante.

Va néixer a Florència el 1265. Poeta italià conegut en català amb el nom de Dant, fill de família güelfa de noblesa menor.

Autodidacte en poesia s'adherí a l'escola pètica *Dolce stil novo* , i tot i que s'havia casat amb Gemma de Manetto Donati que feu de Beatriu, el personatge central de la seva obra. Dirigeint les seves obres també a una dona com abans ho havia fet Catul a Lèsbia, Ovidi a Corina, Propeci a Chyntia o petrarca a Laura.

Estudià teologia i filosofia; llegí els clàssics llatins i els filòsofs escolàstics.

Cal distingir tres tipus d'obres en la producció de Dante: les poètiques,

les doctrinals i la *Divina Comèdia*.

Les poètiques en italià pertanyen al corrent stilnovista i són representades per la obra *Vila nava* , i moltes poesies soltes reunides amb el títol genèric de *Rime* .

Les obres doctrinals: (les més importants) *Convivio*, *De vulgari, eloquentia*, i *De Monarchia*, la primera escrita en Italià i les altres en Llatí.

Escrigué més obres en llatí, un poema alegòric que compren 232 sonets, etc.

Dante Alighieri en un retrat d'Andrea del castagno per al convent

de Santa Apol·lonia de Florència (Salmer)

A Dante, a Shakespeare i a Goethe se'ls considera com els tres màxims exponents de la poesia moderna.

La concepció de la comèdia descansa en un trobament espiritual en Virgili. El VI llibre de l'Eneida, la part central del poema de Virgili és l'August model de la comèdia. Enees i Sant Pau són els dos únics mortals dels quals el viatge el més enllà, està considerat com a autèntic (infern II 13– 33) ambdós personatges són importants a l'història del món; un és l'avantpassat de Roma , l'altre l'apòstol dels pobles. Si Dante s'uneix a ells és perquè aspira a complir una missió històrica anàloga, la qual cosa només s'explica pel fet que ell se sentia reformador i poeta. En el personatge d'Eliseu, Virgili havia col·locat els poetes piadosos , entre ells a orfeu i Museu; això va induir a Dante a crear la Vella Escola dels poetes antics i aprofità a Febus i el Parnàs in la invocació del paradís. Així tota la *comèdia* ens està manifestant la presència espiritual de l'Eneida. Al començament de la *comèdia* confessa l'autor la seva devoció per la retòrica. Les primeres paraules que dirigeix a Virgili són: (infern, i, 79–80) *Or se tu quel Virgilio e quella fonte*

che sponti di parlar si largo fiume? Ets tu aquell Virgili, aquella font

que expandeix d'eloquència un ample riu?

I de seguida (85–87) li rendeix el seu homenatge:

tu se' lo mio maestro e'l mio autore

tu se' solo colui da cu' io tolsi

to bello stilo che m'ha fatto onore.

Tu ets el meu autor i el meu mestre estimat,

i jo vaig aprendre de tu, només de tu,

el bell estil que honora i que prest m'ha donat.

Vicent Andrés Estellés

Poeta. Ha prosseguit la seva tasca creativa i de revisió constant de la seva obra. Els seus llibres es refinen i corregeixen a partir d'un corpus que ell mateix havia anomenat els manuscrits de Burjassort, de difícil datació per aquest continuat procés de reelaboració. Així, en una primera etapa apareixen *Lletres de canvi* (1970), *Primera audició* (1971), *l'inventari de clement* (1971) Premi ausies March 1966;

Per altra banda, a partir de 1978 s'han començat a publicar alguns fragments pertanyents a una vasta obra poètica en preparació, *Mural del País Valencià*.

La notable tradició de l'obra d'Horaci ha tingut en la literatura catalana la culminació en les Horacianes de Vicent Andrés Estellés que publicà el 2^{on} volum de la seva obra completa, *Les pedres de l'àmfora* (València 1974). Algunes de les seves poesies com la XII reproduïxen els tòpics Horacians, però d'altra banda la XVIII i la XXVII ens remonten a la figura de Virgili.

En aquesta poesia Estellés reproduïx el tòpic de *l'aurea mediocritas* d'inspiració més aristotèlica que Epicúria.

Les seves Odes parlen de l'exaltació de la vida senzilla de viure amb el mínim de diners (paupertas) i de viure amb la dona estimada a la vora del foc.

Estellés també en parla en aquesta poesia a partir del vers número 10.

Aquesta poesia està inspirada en la 4ª ègloga de les Bucòliques de Virgili tot i que el tema d'aquest s'allunya una mica del tema bucòlic, assumint un significat polític molt determinat que va tenir gran ressonància amb els cristians com a poema messiànic, enunciat del naixement de Crist. Els seus personatges no són els pastors, sinó la Sibila de Cumes i l'enunciació de la seva profecia segons la qual estava pròxim l'inici d'una renovada edat d'Or. Així quan Estellés diu en el primer vers que aquesta nova ègloga donà maldecaps a Virgili es refereix al misteri que serà la persona que portarà a Roma una nova Edat d'Or. Els pagans l'identifiquen amb Cèsar i els catòlics amb Crist.

Estellés parla directament amb Virgili dient-li que ell era el que més es mereixia anar a Grècia, perquè sens dubte ell fou qui introduí a Roma tota la literatura grega. Introduí la novel·la pastoril adaptà a Hesíode, traduï els alexandrins i els elegíacs grecs i perfeccionà l'hexàmetre com a vers de l'Epopèia. Així havent deixat aquest llegat grec a Roma ¿no es mereixia haver conegut aquell país que tant el va inspirar? **Sens dubte**

La figura de la Sibila

Una sibila és una sacerdotessa d'Apol·lo que es considerava com una profetessa. Les seves profecies eren recordades en un llibre de les Sibilles i estaven pensades per preveure la vinguda de Crist. Les dues Sibilles

més importants són la de Tiburnite(en anglès) i la de Cumes.

A l'Edat Mitjana les dotze Sibil·les estaven col·locades pels costats dels profetes, eren atribuïdes i identificades amb les profecies dels successos en la vida de Jesús.

La Sibil·la de Cumes

La Sibil·la de Cumes porta una esponja a la mà que simbolitza l'esponja submergida en vinagre que serà oferida a Jesús quan estigui clavat en creu (Quan ells té una bacía, es ve a referir al rentament del Crist-nen, perquè ella també preveia el seu neixement.)

Bibliografia

- **Gran Enciclopèdia Catalana** volum 6 (Curo-Espal)

- **Literatura europea y Edad Media Latina 2**

Ernst Robert Curtius

- d fondo de Cultura Económica

Mexico- Madrid- Buenos Aires

- **Introducción a la literatura Latina**

Jacques Gaillard

Editorial Acento

- **Bieler, L Historia de la romana**

Editorial Gredos, Madrid 1992

Virgili

De l'antiguitat a l'actualitat

Pàgina 10